

Nr 1124

PRACE NAUKOWE

Akademii Ekonomicznej
im. Oskara Langego we Wrocławiu

Gospodarka lokalna i regionalna w teorii i praktyce

Redaktor naukowy
Danuta Strahl

Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej
im. Oskara Langego we Wrocławiu
Wrocław 2006

Komitet Redakcyjny

*Andrzej Matysiak (przewodniczący),
Tadeusz Borys, Jan Lichtarski, Adam Nowicki, Zdzisław Pisz,
Waldemar Podgórski, Wanda Ronka-Chmielowiec, Jan Skalik, Stanisław Urban*

Recenzenci

*Piotr Bury, Janusz Kot, Janusz Słodczyk,
Danuta Stawasz, Adam Szewczuk, Alojzy Zalewski*

Redakcja wydawnicza

Agnieszka Flasińska, Aleksandra Śliwka

Korekta

Barbara Cibis

Projekt okładki

Beata Dębska

Kopiowanie i powielanie w jakiegokolwiek formie
wymaga pisemnej zgody Wydawcy

© Copyright by Akademia Ekonomiczna we Wrocławiu
Wrocław 2006

PL ISSN 0324-8445

Druk i oprawa: Zakład Graficzny AE we Wrocławiu. Zam. 399/06

Spis treści

Słowo wstępne	13
I. Gospodarka regionalna	
Janusz Kot: Rozwój regionalny i lokalny w warunkach gospodarki i konkurencji globalnej oraz metropolizacji przestrzeni	17
Danuta Strahl: Innowacyjność regionów Polski na tle europejskiej przestrzeni regionalnej ze względu na rozwój sektora usług	27
Miloslav Šašek: Regional Differences of Migration in the Czech Republic in the Years 1991-2004	37
Wawrzyniec Rudolf: Zasada partnerstwa i jej praktyczne znaczenie w polityce regionalnej na przykładzie Polski	44
Ewa Nowińska-Łaźniewska: Innowacyjność przedsiębiorstw województwa lubuskiego w świetle badań ankietowych	54
Franciszek Adamczuk: Reorientacja priorytetów rozwojowych euroregionu Nysa (ERN) po przystąpieniu Polski i Czech do Unii Europejskiej	65
Danuta Strahl, Małgorzata Markowska: Analiza zróżnicowania regionalnej przestrzeni Unii Europejskiej ze względu na innowacyjność sektorowej struktury zatrudnienia	75
Elżbieta Sobczak: Propozycja segmentacji w oparciu o koncepcję łańcuchów celów i środków na przykładzie wybranych regionów europejskich	86
Janusz Ślódczyk, Renata Klimek: Wpływ autostrady A4 na strategię rozwoju i planowanie przestrzenne w gminach na przykładzie regionu opolskiego	96
Andrzej Wasiak: Perspektywy rozwoju sektora transportu w Polsce	107
Iwona Potoczna: Rozbudowa i modernizacja infrastruktury transportowej jako narzędzie wzmocnienia konkurencyjności regionów	123
Petr Hlaváček: The Role of Microregions in the Regional Development	133
Stanisław Korenik: Perspektywy zmian w przestrzeni społeczno-ekonomicznej Dolnego Śląska	141
Maciej Popławski: Napływ kapitału niemieckiego do Polski i jego rozmieszczenie na Dolnym Śląsku (1989-2004)	158
Alicja Zakrzewska-Półtorak: Bezpośrednie inwestycje zagraniczne w gospodarce regionu Dolnego Śląska	172
Olga Braziewicz: Wzrost konkurencyjności regionu świętokrzyskiego w aspekcie realizowanych programów wsparcia finansowanych z funduszy strukturalnych ze szczególnym uwzględnieniem regionalnej strategii innowacji	183
Henryk Ponikowski: O właściwościach przestrzeni zjawisk regionalnych	193
Katarzyna Lotko: Instytucje i instrumenty polityki regionalnej. Zarys problematyki	204

Mariusz Zbadyński: Metodologia identyfikacji i badania klastrów regionalnych.....	214
Małgorzata Markowska: Tendencje w pomiarze regionalnej innowacyjności – podejście amerykańskie.....	222
Petr Kačírek: Population Development in the Czech Republic and in Poland....	233
Jacek Welc: Krótkoterminowe prognozowanie koniunktury regionalnej za pomocą modelu ADL na przykładzie regionów Stanów Zjednoczonych...	241

II. Gospodarka lokalna

Alojzy Zalewski: Konkurencja między jednostkami terytorialnymi a efektywność gospodarki.....	253
Beata Filipiak: Współpraca międzynarodowa i transgraniczna gminy we wspieraniu gospodarki lokalnej.....	264
Marek Ziółkowski: Partnerstwa zagraniczne polskich gmin.....	274
Waldemar A. Gorzym-Wilkowski: Konflikty w rozwoju przestrzennym Lublina – studium przypadków.....	284
Jan Polski: Kultura gospodarcza w układach lokalnych.....	293
Lucjan Kowalczyk: Problemy logistyki w gospodarce lokalnej.....	302
Anna Polska: Ład przestrzenny jako czynnik rozwoju lokalnego.....	317
Krzysztof Telka: Inwestycje komunalne jako czynnik rozwoju lokalnego.....	327
Andrzej Sztando: Progospodarczy wymiar polityki ekologicznej władz lokalnych.....	341
Helena Vomáčková: Inside to the Problematic of Environmental Accounting as a Part of Business Accounting.....	357
Małgorzata Marks: Elementy marketingu w gminie.....	375
Andrzej Raszkowski: Marka lokalna (regionalna).....	382
Piotr Laskowski: Korupcja władz samorządowych jako zagrożenie dla gospodarki lokalnej.....	388
Justyna Danielewicz: Rola łódzkich uczelni w rozwoju Łodzi i regionu.....	398
Małgorzata Rogowska: Kierunki rozwoju wybranych miast Kotliny Kłodzkiej na podstawie ich strategii rozwoju ze szczególnym uwzględnieniem inwestycji w zakresie infrastruktury komunikacyjnej.....	409
Marian Maciejuk: Gminna pomoc publiczna przedsiębiorcom po wejściu Polski do Unii Europejskiej – przykład Jeleniej Góry.....	420
Józef Kusiak: Lokalny program rewitalizacji dla miasta Jeleniej Góry – szanse i zagrożenia.....	429
Adolf Stachula: Jelenia Góra jako garnizon wojskowy.....	444
Tomasz Kolakowski: Atrakcyjność inwestycyjna Świdnicy w świetle badań ankietowych przedsiębiorców.....	452
Stefan Zawierucha: Obszary współpracy transgranicznej gminy na przykładzie Marciszowa.....	463

Maja Gargulińska, Adrianna Gil, Alicja Szelągowska, Daria Szyrwieli, Agnieszka Woś: Warunki prowadzenia działalności gospodarczej w opinii jeleniogórskich podmiotów gospodarczych – wyniki badań ankietowych	472
--	-----

III. Finanse samorządowe

Grażyna Kozuń-Cieślak: Obligacje przychodowe – niewykorzystany instrument dłużny	487
Jacek Sierak: Dochody gmin w warunkach transformacji systemu dochodów jednostek samorządu terytorialnego	495
Piotr Bury, Jacek Stachowicz: Wydatki na oświatę gmin województwa świętokrzyskiego w świetle wybranych cech	507
Joanna Świdarska: Możliwości publicznego wsparcia funduszy <i>venture capital</i> tworzonych przez agencje rozwoju regionalnego	517
Arkadiusz Babczuk: Zadłużenie jednostek samorządu terytorialnego w wojewódzkich funduszach ochrony środowiska i gospodarki wodnej na przykładzie województwa łódzkiego	529
Beata Bal-Domańska: Decentralizacja finansów publicznych w Polsce i wybranych państwach Europy	539
Ewa Gońda: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego jako źródło finansowania inwestycji oświatowych samorządu gminnego (na przykładzie gmin województwa wielkopolskiego)	551
Ewa Markowska-Bzducha: Wydatki samorządów terytorialnych w krajach Unii Europejskiej	560
Maciej Turała: Spójność systemu finansowania jednostek samorządu terytorialnego a ich autonomia finansowa	569
Magdalena Miszczuk: Potencjał finansowy gmin w nowym systemie finansów lokalnych (na przykładzie gmin województwa lubelskiego)	580
Janina Kotlińska: Wpływy z opodatkowania nieruchomości w budżecie dużego miasta w latach 2002-2005	591
Marek J. Goleń: Wpływ rozwoju sektora bazowego na dochody ludności gminy – studium przypadków	603
Agata Bury: Wpływ zmian w systemie dochodów jednostek samorządu terytorialnego na budżet powiatu grodzkiego na przykładzie miasta Łodzi	614
Krzysztof Popiński: Polityka finansowa dolnośląskich szkół wyższych w procesie transformacji	624

IV. Zarządzanie w jednostkach samorządu terytorialnego

Eugeniusz Wojciechowski: Rządzenie publiczne – misja czy profesjonalizacja?	641
--	-----

Dariusz Zarzecki: Wybrane problemy restrukturyzacji podmiotów sektora komunalnego w Polsce.....	650
Magdalena Wartalska: Gospodarowanie majątkiem komunalnym – wybrane obszary problemowe.....	659
Krzysztof Żuk: Przekształcenia organizacyjno-prawne i własnościowe w gospodarce komunalnej z perspektywy doświadczeń programu prywatyzacji podmiotów komunalnych PHARE	670
Marek Obrębalski: Rewitalizacja terenów powojсковych w Polsce – wybrane problemy i przykłady	681
Elżbieta Nawrocka: Miejsce wizerunku obszaru i sposoby jego kształtowania w planach strategicznych jednostek samorządowych województwa dolnośląskiego.....	689
Artur Myna: Priorytety rozwoju infrastruktur technicznej i społecznej na przykładzie gmin województwa lubelskiego	698
Cezary Brzeziński: Plany inwestycyjne gmin ze środków Unii Europejskiej (na przykładzie wybranych gmin powiatu radomszczańskiego).....	705
Magdalena Nowak: Inwestycje infrastrukturalne jako źródło konfliktu przestrzennego na przykładzie projektu PHARE „Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 713 Łódź – Tomaszów Mazowiecki”	715

Summaries

Janusz Kot: Regional and Local Development in Terms of Global Economy, Competition and Metropolization of Space.....	26
Danuta Strahl: Innovation in Polish Regions Against the Background of European Regional Space in the Context of the Services Sector Development	36
Miloslav Šásek: Różnice regionalne w migracjach na terenie Republiki Czeskiej w latach 1991-2004	43
Wawrzyniec Rudolf: The Partnership Principle and Its Practical Importance in the Regional Policy Using the Example of Poland	53
Ewa Nowińska-Łaźniewska: Innovativeness of Enterprises on the Polish-German Border in the Light of the Theory of Regional Development.....	64
Franciszek Adamczuk: Reversal of Development Priorities in Euroregion Nysa (ERN) after Poland's and Czech Republic's Accession to European Union.....	74
Danuta Strahl, Małgorzata Markowska: The Analysis of European Union Regional Space Diversification Related to Innovativeness of Sectoral Employment Structure	85
Elżbieta Sobczak: The Proposal of Segmentation Based on Means-end Chains Concept Using the Example of Selected European Regions.....	95

Janusz Ślodziak, Renata Klimek: The Impact of the A4 Motorway on Local Development Strategies and Spatial Planning on the Example of the Opole Region	106
Andrzej Wasiak: Prospects for the Development of Transport Sector in Poland.....	122
Iwona Potoczna: The Development and Modernization of Transportation Infrastructure as an Instrument of Strengthening Regions Competitiveness.	132
Petr Hlaváček: Rola mikroregionów w rozwoju regionalnym.....	140
Stanisław Korenik: The Prospects of Changes in Social and Economic Space of Lower Silesia.....	157
Maciej Popławski: The German Capital Inflow Process to Poland and Its Location in Lower Silesia (1989-2004)	171
Alicja Zakrzewska-Półtorak: Foreign Direct Investment in the Economy of Lower Silesia Region.....	182
Olga Braziewicz: The Increase of the Światokrzyskie Region Competitiveness as the Result of the Implementation of Financial Aid Programs Obtained from Structural Funds with Particular Consideration of Regional Innovation Strategy	192
Henryk Ponikowski: Attributes of Regional Factor Space	203
Katarzyna Lotko: The Institution and the Instruments of Regional Policy. The Outline of the Problems	213
Mariusz Zbadyński: Methodology of the Identification and Research Into Regional Clusters	221
Małgorzata Markowska: Tendencies in the Measurement of Regional Innovativeness – American Approach.....	232
Petr Kačírek: Rozwój populacji w Czechach i Polsce	240
Jacek Welc: Short-term Regional Business Activity Forecasting with the Use of ADL Model in Three Regions of the United States	249
Alojzy Zalewski: Competition Among Territorial Units and Economic Efficiency	263
Beata Filipiak: International and Cross Border Cooperation of Self-government in Support of the Local Economy	273
Marek Ziolkowski: Foreign Partnership of Polish Communities.....	283
Waldemar A. Gorzym-Wilkowski: Conflicts in Space Development of Lublin – a Case Study	292
Jan Polski: Economic Culture in the Local Context	300
Lucjan Kowalczyk: Logistic Problems in Local Economy	316
Anna Polska: Space Order as a Factor of Local Development	325
Krzysztof Telka: Commune Investments as a Factor of Local Development....	340
Andrzej Sztando: Pro-economic Dimension of Local Governments' Ecological Policy.....	356

Helena Vomačková: Problematyka rachunkowości środowiskowej jako elementu rachunkowości firmy.....	374
Małgorzata Marks: Marketing Components in Local Community.....	381
Andrzej Raszkowski: Local (Regional) Brand	387
Piotr Laskowski: Corruption of the Council Authorities as a Menace to the Local Economy	397
Justyna Danielewicz: The Role of High Education Institution in the Development of Łódź City and Region.....	408
Małgorzata Rogowska: Directions in Development of Kłodzko Subregion Self-governed Units and the Role of Investments in Infrastructure.....	419
Marian Maciejuk: Public Aid Provided to Businesses by Municipalities after Poland's Accession to the European Union – the Example of Jelenia Góra.....	428
Józef Kusiak: The Programme of Local Revitalization for the Town of Jelenia Góra – Opportunities and Threats.....	443
Adolf Stachula: Jelenia Góra as a Military Base	451
Tomasz Kołakowski: Investment Attractiveness of Świdnica in the Results of Businessmen's Questionnaire Audits.....	462
Stefan Zawierucha: The Areas of Transborder Cooperation in the Marciszów Commune.....	471
Maja Gargulińska, Adrianna Gil, Alicja Szelałowska, Daria Szyrwił, Agnieszka Woś: Conditions for Conducting Business Activity According to Business Entities in Jelenia Góra – Survey Results.....	483
Grażyna Kozuń-Cieślak: Revenue Bonds – Unused Financial Instruments in Poland	494
Jacek Sierak: Community's Incomes in Conditions of Local Community Unit Income System Transformation	506
Piotr Bury, Jacek Stachowicz: Municipal Expenditures on Education in the Świętokrzyskie Voivodship in the Light of Some Local Features.....	516
Joanna Świdorska: Regional Development Agencies Public Support for Venture Capital Funds.....	528
Arkadiusz Babczuk: Municipal Debt in Voivodeship Funds for Environmental Protection and Water Management – Case Study: the Region of Łódź	538
Beata Bal-Domańska: Decentralization of Public Finance in Poland and Selected European Countries	550
Ewa Gońda: The European Regional Development Fund as a Source of Financing Educational Investment Projects Pursued by Commune Self-government (Based on the Examples of Communes in the Wielkopolska Voivodship).....	559
Ewa Markowska-Bzducha: Capital Expenditures of Local Governments in the European Union.....	568

Maciej Turała: Coherence of the system of Financing Local Governments and their Financial Autonomy.....	579
Magdalena Miszczuk: Financial Capacity of Communities under the New System of Local Finances (on the Example of Communities from the Lubelskie Voivodship).....	590
Janina Kotlińska: Tax Revenues on Land in the City Budget in the Years Between 2002 and 2005.....	602
Marek J. Goleń: The Influence of the Basis Sector Development on the Incomes of the Commune Population – Case Studies.....	613
Agata Bury: The Influence of Changes in a Local Self-government Revenue System on the Budget of City with Local Government Administration Status on the Example of Łódź.....	623
Krzysztof Popiński: Financial Policy of Higher Schools in Lower Silesia During Transformation.....	638
Eugeniusz Wojciechowski: Public Governance – Mission or Professionalism?.....	649
Dariusz Zarzecki: Selected Issues of Restructuring Municipal Services in Poland.....	658
Magdalena Wartalska: Management of Communal Property – Selected Problematic Areas.....	669
Krzysztof Żuk: The Transformation of the Public Utility Sector in Perspective of the Municipal Enterprises Privatisation Support Programme of PHARE.....	680
Marek Obrębalski: Revitalization of Post-Military Areas in Poland – Selected Problems and Examples.....	688
Elżbieta Nawrocka: The Importance of an Area Image and Means for Its Shaping in Strategic Plans of Self-government Units in the Lower Silesia Region.....	697
Artur Myna: Priorities of Technical and Social Infrastructure Development on the Example of the Municipalities of the Lublin Voivodship.....	704
Cezary Brzeziński: The Communities' Investment Plans from the EU Funds (on the Example of Selected Communities in Radomsko Local Government Administration).....	714
Magdalena Nowak: Infrastructural Investment as a Source of a Spatial Conflict- on Example of PHARE Project „Reconstruction of Voivodship Road No 713 Between Łódź and Tomaszów Mazowiecki”.....	724

Słowo wstępne

Problematyka rozwoju regionalnego i lokalnego jest bardzo wdzięcznym obszarem badawczym z wielu względów. Jest bowiem wtopiona w teoretyczne aspekty procesów rozwojowych, ma specyficzne metody badawcze, a także jak niewiele dyscyplin naukowych ma wyraźne odniesienie do praktyki gospodarczej. Integracja europejska na nowo zaznacza rolę gospodarki regionalnej i lokalnej w dynamice wzrostu gospodarczego kraju. Teoria i praktyka życia regionów i gmin dostają nowe impulsy, które trzeba identyfikować, rozwijać i realizować. Wiele polskich ośrodków akademickich zajmuje się gospodarką przestrzenną, zarządzaniem publicznym, rozwojem lokalnym, problematyką samorządu terytorialnego, metodami oceny rozwoju regionalnego, logistyką miejską, konkurencyjnością regionów. Dlatego Katedra Gospodarki Regionalnej od wielu lat tworzy szerokie forum dyskusyjne w celu rozwiązywania najbardziej aktualnych problemów gospodarki regionalnej i lokalnej. Elementem tego forum jest nowa konferencja naukowa pt. „Gospodarka lokalna i regionalna w teorii i praktyce”. Zaproszono do niej przedstawicieli życia akademickiego naszego kraju oraz partnerów zagranicznych, a także reprezentantów praktyki gospodarczej – biznesu, prezydentów miast, wójtów gmin, starostów, dyrektorów przedsiębiorstw komunalnych, prezesów agencji rozwoju regionalnego itp.

Na XIII konferencji gościliśmy uczonych z następujących ośrodków akademickich: Uniwersytetu J.E. Purkyného w Usti nad Łabą, Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, Akademii Ekonomicznej w Poznaniu, Akademii Świętokrzyskiej w Kielcach, Uniwersytetu Łódzkiego, Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Uniwersytetu Opolskiego, Uniwersytetu Szczecińskiego, Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Politechniki Radomskiej, Politechniki Lubelskiej, Wałbrzyskiej Wyższej Szkoły Zarządzania i Przedsiębiorczości i Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu.

Za szczególnie cenne należy uznać wystąpienia Studenckiego Koła Naukowego Gospodarki i Administracji Publicznej „Pro Futuro” oraz bardzo młodych pracowników naukowych.

Konferencja pozwoliła na wymianę poglądów, dyskusję i wyznaczenie kierunków dalszych badań.

Dziękując wszystkim uczestnikom za wspólne spotkanie i oddając kolejny zbiór referatów do dyskusji publicznej, mam nadzieję na dalszą współpracę.

Danuta Strahl